

Wrocław, 1 kwietnia 2010 roku

WK. 60/335/K-120/09

**Pani
Dorota Pietrucik
Dyrektor
Publicznego Gimnazjum**

**ul. Boczna 1
58-310 Szczawno Zdrój**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art.1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) przeprowadziła w okresie: od 25 stycznia do 4 lutego 2010 r. kontrolę gospodarki finansowej Publicznego Gimnazjum w Szczawnie Zdroju. Ustalenia kontroli okres objęty kontrolą przedstawione zostały w protokole kontroli, którego egzemplarz w dniu podpisania pozostawiono w jednostce.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w szczególności w zakresie następujących zagadnień.

W zakresie spraw ogólnie-organizacyjnych

W jednostce, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku Nr 152, poz. 1223 ze zm.) nie ustalono w formie pisemnej pełnej dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości. Nie zostały również opracowane przepisy wewnętrzne dotyczące: zasad organizacji i wykonywania kontroli wewnętrznej, obiegu dokumentów i sprawowania kontroli dowodów księgowych, gospodarki kasowej (prowadzona była w jednostce do lutego 2009 r.), rozliczeń finansowych w formie bezgotówkowej, zasad prowadzenia gospodarki drukami ścisłego zarachowania, gospodarki majątkiem trwałym i inwentaryzacji.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Program komputerowy, przy pomocy którego od stycznia 2004 roku częściowo prowadzono księgi rachunkowe nie został zatwierdzony przez Dyrektora jednostki, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) powołanej ustawy o rachunkowości.

Wydruki komputerowe ksiąg rachunkowych nie zawierały: danych pozwalających na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, oznaczenia rodzaju księgi rachunkowej (nazwy), wymaganych odpowiednio przepisami art. 14 ust. 4 i art.13 ust.4 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

W zakresie gospodarki pieniężnej i rozrachunków

Gospodarka kasowa prowadzona była w Gimnazjum do lutego 2009 r. Czynności kasjera wykonywał pracownik, w którego zakresie czynności nie ujęto zadań kasjera. Pracownik ten nie

złożył ponadto oświadczenia o odpowiedzialności materialnej za powierzoną gotówkę. Kontrola przeprowadzona w zakresie gospodarki kasowej (próbą objęto raporty za: grudzień 2008 roku, styczeń, luty 2009 roku) wykazała szereg nieprawidłowości, rażących zaniedbań, wykonywana była bez znajomości obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa. Obrót gotówką dokumentowany był nieprawidłowo, a dokumenty stanowiące podstawę ujęcia operacji gospodarczych w raporcie kasowym nie zawierały m. in. potwierdzenia faktu zapłaty/wpłaty gotówki, pobrania gotówki z kasy, nie były zatwierdzane do wypłaty przez osoby do tego upoważnione, co wskazuje na rażące zaniedbania w zakresie sprawowania kontroli rozliczeń w kasie i obrotu gotówką. Nieprawidłowości w tym zakresie szczegółowo przedstawione zostały na str. 6 - 9 protokołu kontroli.

Dowody księgowe (faktury, rachunki dot. zakupu materiałów, książek, pomocy naukowych, wyposażenia), które stanowiły podstawę do ujęcia operacji gospodarczych w księgach rachunkowych jednostki i zapłaty, nie zawierały elementów wskazanych w art. 21 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy o rachunkowości, nie zamieszczano na nich podpisu osoby, której wydano lub od której przyjęto składniki aktywów (potwierdzenie odbioru zakupionego materiału/towaru), a ponadto nie wskazywano sposobu ewidencji zakupionego materiału.

Wpisy w ewidencji druków ścisłego zarachowania (świadectw szkolnych, legitymacji ucznia, legitymacji ubezpieczeniowych pracownika, członka rodziny) były niekompletne, brakowało: oznaczenia pozycji wpisu, daty rozchodu, powołania dokumentu, na podstawie którego dokonano anulowania druku.

Zobowiązanie wynikające z faktury na kwotę: 2.806,00 zł (faktura nr 329/IP/2008 z 30 grudnia 2008 roku), nie zostało zaewidencjonowane na koncie 201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, co było niezgodne z opisem tego konta zawartym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. nr 142, poz. 1020 ze zm.). W konsekwencji zobowiązanie w kwocie 592,02 zł, które pozostało na koniec roku 2008 nie zostało wykazane w bilansie sporządzonym na 31.12.2008 r. i nie zostało objęte inwentaryzacją za dzień 31 grudnia 2008 r.

W zakresie gospodarki mieniem

W ewidencji analitycznej (księdze środków trwałych) środki trwałe nie zostały pogrupowane według klasyfikacji rodzajowej (nie wpisano symboli klasyfikacji rodzajowej) określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. Nr 112, poz. 1317 ze zm.). W ewidencji tej brakowało m.in. wpisów dotyczących: dokładnej charakterystyki środka trwałego, daty przyjęcia na stan danego środka trwałego lub jego wykreślenia z ewidencji z powołaniem dowodu/dokumentu, na podstawie którego środek trwały objęty został ewidencją lub został z niej wykreślony. Było to niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że zapis księgowy powinien zawierać ww. elementy.

Dane zawarte w ewidencji analitycznej pozostałych środków trwałych w użytkowaniu (księga inwentarzowa) były niekompletne: brakowało wpisów dotyczących daty przyjęcia/przekazania środka trwałego na stan oraz powołania dowodu jego zakupu/przyjęcia. Było to niezgodne z powołanym art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości. W ewidencji tej (100% wpisów) brakowało numerów inwentarzowych (poszczególne elementy pozostałych środków trwałych nie zostały oznakowane poprzez nadanie im numerów inwentarzowych), ponadto w ewidencji tej nie wskazano miejsca, w którym środek trwały znajduje się (100% wpisów). Nie pozwalało to na identyfikację ww. środków i nadzór nad zmianami w ich stanie oraz w ewidencji analitycznej pozostałych środków trwałych. Z opisu konta 013, zawartego w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych wynika, że ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 013 powinna umożliwić m. in. ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, u których znajdują się środki trwałe.

Dane wynikające z ewidencji analitycznej środków trwałych na dzień 31 grudnia 2008 roku, były niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji syntetycznej i z danymi wykazanymi w bilansie za ten rok. Wartość tych środków wynikająca z ewidencji analitycznej była o 52.895,82 zł większa od wykazanej w ewidencji syntetycznej. Dane wykazane w ewidencji analitycznej pozostałych środków trwałych były niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji syntetycznej prowadzonej do konta 013. Na dzień 30 września 2009 roku różnica wynosiła 2.430,46 zł. Powyższe było niezgodne z art. 16 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej. Ponadto z art. 24 ust. 4 ustawy o rachunkowości wynika, że księgi rachunkowe uznaje się za sprawdzalne, jeżeli umożliwiają stwierdzenie m.in. poprawności dokonanych w nich zapisów, stanów (sald).

W jednostce nie sporządzono dokumentu zawierającego dane odnoszące się do amortyzacji środków trwałych, tymczasem z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości wynika, że konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych.

Inwentaryzacja mienia szkoły zarządzana przez Dyrektora Gimnazjum w dniu 5 listopada 2008 r. (zarządzenie Nr 4/11/08/09) nie została prawidłowo udokumentowana. Arkusze spisowe nie zostały m.in.: podpisane przez komisję inwentaryzacyjną i osobę materialnie odpowiedzialną, nie zostały też objęte ewidencją, nie dokonano ich wyceny. Przeprowadzona inwentaryzacja nie objęła zbiorów biblioteki szkolnej. Danych wynikających ze spisu z natury nie porównano z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Było to niezgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości, z którego wynika, że przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem

rzeczywistym a stanem wykazanym w księgach rachunkowych należy wyjaśnić i rozliczyć w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe Pani Dyrektor, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybień, szczegółowo opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, między innymi poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.), a w szczególności:
 - a) opracowanie i wprowadzenie do stosowania pełnej dokumentacji opisującej przyjęte w Gimnazjum zasady (politykę) rachunkowości, odnoszącej się m. in. do: prowadzenia rozliczeń bezgotówkowych i ich dokumentowania; inwentaryzacji i gospodarki majątkiem trwałym; obiegu i kontroli dokumentów; prowadzenia gospodarki drukami ścisłego zarachowania, stosownie do treści art. 10 ustawy,
 - b) przestrzeganie art. 14 ust. 4 i art. 13 ust. 4 pkt 1 ustawy, z których wynika, że zapis księgowy powinien zawierać dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu, a ponadto, że księgi rachunkowe powinny być oznaczone nazwą danego rodzaju księgi rachunkowej,
 - c) ujmowanie w księgach rachunkowych operacji gospodarczych na podstawie dowodów księgowy spełniających wymagania określone w art. 21 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy,
 - d) przestrzeganie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy, z którego wynika, że konta ksiąg pomocniczych prowadzi się m.in. dla odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych środków trwałych.
2. Prowadzenie ewidencji druków ścisłego zarachowania w pełnej szczegółowości, wymaganej przy tego rodzaju ewidencji.
3. Prowadzenie na kontach zespołu „2” wszystkich rozrachunków z tytułu dostaw, robót i usług, stosownie do zasad określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.).
4. Stosowanie przy prowadzeniu ewidencji środków trwałych kryteriów klasyfikacji, wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. Nr 112, poz. 1317 ze zm.).
5. Dokonanie weryfikacji danych wynikających z ewidencji analitycznej i syntetycznej do kont 011 i 013, doprowadzenie do zgodności danych ewidencji analitycznej z danymi ewidencji syntetycznej, stosownie do treści art. 16 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości, tak aby

- zapewnić rzetelność i sprawdzalność tych ksiąg, stosownie do postanowień art. 24 ust. 1, 2, 4 ustawy o rachunkowości.
- 6 Prowadzenie ewidencji analitycznej środków trwałych i pozostałych środków trwałych w pełnej szczegółowości wymaganej dla tego rodzaju ewidencji, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości, a ponadto w sposób umożliwiający ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, u których znajdują się ww. środki, stosownie do postanowień zawartych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych.
 - 7 Oznakowanie środków trwałych w celu umożliwienia ich identyfikacji i powiązania z zapisami księgowymi, tak aby zapewnić nadzór nad zmianami w ich stanie.
 - 8 Rzetelne przeprowadzanie, dokumentowanie i rozliczanie inwentaryzacji całego majątku Gimnazjum (w tym m.in. zbiorów bibliotecznych biblioteki szkolnej), stosownie do treści art. 26 i art. 27 powołanej ustawy o rachunkowości. Poinformowanie Izby o wynikach inwentaryzacji zarządzonej w dniu 21 grudnia 2009 roku.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Tadeusz Właźlak

Burmistrz Szczawna Zdroju